

Albrecht Rodenbach plastisch kunstenaar -
Seksualiteitsbeleving bij ons in vroegere tijden 2 -
Middeleeuwse profane draagtekens in West-Vlaanderen 2 - Een
kroegentocht langs Oekense wegen.

EX LIBRIS : THEE VAN OVERZEE

---

door Ivan VANHYFTE

Een boek als geschenk onder de kerstboom... en nieuwjaar kon voor mij al niet meer stuk. (Geluk)zalig zij die hun Ostendiana-bibliotheek verrijken ! De aanwinst kwam er uit een totaal onverwachte hoek. Het Flagstaff House Museum of Tea Ware in Hong Kong !

Wat heeft dit nu met Oostende te maken, denk je ? Van 10 april tot 15 juli 1996 liep er de tentoonstelling Tea Time in Flanders. Op initiatief van het Havenbestuur Brugge-Zeebrugge (hier als culturele ambassadeur van Vlaanderen) werd naar aanleiding van deze manifestatie het prachtige werk : "Thee van overzee. Maritieme en handelsrealisaties tussen Vlaanderen en China tijdens de 18de eeuw" gepubliceerd. De auteur en gastcommissaris van de tentoonstelling is ons heel goed bekend : Jan PARMENTIER, assistent Vakgroep Nieuwe Geschiedenis, Universiteit Gent en bij ons een vertrouwde spreker op de Platevoordrachten.

Voor Bruggeling TRAEN, voorzitter van MBZ, een gelegenheid in zijn Woord Vooraf om ook even Oostende een bloempje te sturen. Want dankzij het kanaal Oostende - beweert hij zelf - bereikten de zeeschepen, met wisselend succes de Brugse handelskom. Zijn ambitie lijkt groots : Zeebrugge moet een vooraanstaande rol kunnen spelen in het verkeer tussen China en Europa ! Onvermijdelijk moest ik even denken aan de rol van ons Havenbestuur...!

Terug naar het boek. In 6 hoofdstukken wordt het Chinees avontuur rijkelijk van bijzonder illustratief materiaal voorzien. Zowel de zeeroute, de bemanning, de commerciële relaties met Canton, als de Chinese culturele belangstelling in onze Zuidelijke Nederlanden worden met veel fotomateriaal belicht. Een waardig kijkboek met stuk voor stuk reproducties die tot het beste op dit gebied behoren (vb. het plan van Oostende door Matthäus SEUTTER p. 44-45).

Wist u dat er een Blanc de Chine porseleinen beeldje in 1792 werd gevonden in een kreek te Zandvoorde ? Dat de Oostendse brouwer Frans Judocus KEMPE bier leverde voor de China-schepen ? Dat het verre Braziliaanse Bahia één van de geliefkoosde ankerplaatsen was van de Oostendse China-vaarders op hun thuisreis ? Dat de "Hertog van Lorreyne" het enige schip was dat in Oostende van stapel liep ? Dat een "Oostendse" voet 27,6 cm was ? Dat in de Oostendse pakhuizen stromannen de prijzen de

hoogte injoegen ? Dat meer dan 5 miljoen stukken Yung-Cheng-ceramik (in de eerste plaats als ballast !) hun weg vonden naar de Oostendse veilingen ?

Een "Oostends" boek is het geworden. Maar lees het allemaal liever zelf want de woelige zeereis vanaf de Oostendse rede tot in Canton kan ik niet onder woorden brengen. In een luie stoel met een kop thee-citroen bij je, kun je tijdens de lectuur de expedities voor de geest halen. De Abrolhos raffen die een scheepskerkhof zijn, het steeds vijandig gedrag van Hollanders en Engelsen, de helft van de bemanning die aan scheurbuik leed, de jonken die verbrand werden in een poging om de Chinezen tot toegevingen te dwingen...

Veel leesgenot bij tea-time !

DE OUDSTE FORTIFICATIES VAN OOSTENDE

door J.B. DREESEN

Over de eerste fortificaties van de stad Oostende blijft men in het ongewisse tasten.

Er is een bron die 1572 als oudste datum vermeldt voor de bouw van de eerste fortificaties (1). Deze datum wordt door andere weer tegengesproken.

Een archiefspoor, naar ons bekend het tot nog toe oudst gekende over het onderwerp, komt voor in de OOSTENDSE KERKREKENINGEN 1564-1655 en handelt over de ontvangst van grondrenten.

Wij publiceren de tekst in zijn oorspronkelijke vorm alsook een transcriptie in hedendaags schrift.

Volgens deze tekst werd ter plaatse genaamd "Blutzyde" (2) voor een huis aldaar een grondrente bepaald voor 9 roeden (3) land aan 6 penningen de roede. Doordat het huis in het jaar negenenzeventig (1579) afgebroken werd "OMME DE FORIFICATIE VAN DE STEDE" ging deze rente teniet. Waaruit eens te meer blijkt dat ook banale teksten uit het archief hoogst interessante gegevens kunnen bevatten.

De tekst : "Vanden ontvanck van grondrente en penning up diversche huizen ende landt staende en liggende buten de Stede van Oostende up hier volcht

Erst een plaatse ghenaeemt Blutzyde, dhoirs vande weduwe van Anhuenus.....alias...up rycqaert mus over de grondrente van eine IX roeden landt in cheinse ghenomen ten advenante van zes penningen de roede. Also dit selve huusint jaer negen en zeventig afgebroken es, OMME DE FORTIFICATIE VANDER STEDE, so es de rente teniete en den vholgenden zal tlandt daer over de rente ghinck de....volghende ende werden.....dus hier niet".